

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Skupinové formy vyučovania ústneho jazykového prejavu – debata a diskusia

Mgr. Danka Kapucianová
generálna riaditeľka
Metodicko-pedagogické centrum Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Skupinové formy vyučovania ústneho jazykového prejavu – debata a diskusia

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Rečnícke umenie je považované za jedno z najstarších umení. Všetci „mocní sveta“ dobre ovládajú „kúzlo reči“. Byť úspešný je v súčasnosti chápané aj ako byť schopný sa presadiť, byť schopný prezentovať svoj názor a presviedčať. Získané kompetencie účastníkovi vzdelávacieho programu dajú možnosť viac aktivizovať prácu žiaka na vyučovacej hodine i rozvíjať jeho celoživotné komunikačné kompetencie prostredníctvom zážitkových skupinových foriem.

Ukazuje sa, že vo vyučovacom procese je potrebné realizovať zásadné zmeny, ktoré začínajú práve zmenou postavenia žiaka. Skupinové formy vyučovania rešpektujú požiadavku súčasného moderného vyučovacieho procesu, v ktorom žiak je subjektom vzdelávania. Je potrebné podporovať schopnosť žiakov samostatne vyhľadať a spracovať informácie, analyzovať ich, zdôvodniť svoje rozhodnutia, obhájiť vlastný názor. Uvedené požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov sú zakotvené v Štátnych vzdelávacích programov ISCED 2 („nadobudnúť primeranú úroveň komunikačných spôsobilostí a spolupráce“, s. 6) a ISCED 3 („cieľom je používanie učebných postupov a prístupov, ktoré podporujú rozvinutie vedeckého systémového, kritického a kreatívneho myslenia prostredníctvom inovatívnych organizačných foriem výučby“, s. 6).

Ak chceme na vyučovaní uplatniť komunikačno-poznávací princíp, rozvíjať komunikačné kompetencie žiakov, je najmä debata a diskusia vhodný spôsob náročného intelektuálneho cvičenia. Zároveň ich prostredníctvom môžeme zvýšiť akademický status didaktickej prípravy v rovine argumentácie i prezentácie.

Potrebu vzdelávacích programov zameraných na využívanie inovatívnych metodických postupov a stratégií, ktoré u žiakov rozvíjajú samostatnosť a tvorivý prístup k práci a rozvíjajú komunikačné zručnosti žiakov (nielen v cudzích jazykoch) odporúčajú aj pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2014/2015 (zdroj: <https://www.minedu.sk/data/att/6148.pdf>/pedagogicko-organizacne-pokyny-na-skolsky-rok-20142015/, str. 10 bod 2 a 3).

Ústnej prezentácii sa vo vyučovacom procese venuje minimálna pozornosť (často sa zužuje iba na ústnu odpoveď). Učitelia sa obávajú najmä subjektívneho hodnotenia. Debatovanie či diskutovanie môžeme zaradiť ku zručnostiam, ktorých nadobúdanie je dlhodobá záležitosť. Ak sa učiteľ snaží zaraďovať tieto formy vyučovania do vyučovacieho procesu čo najčastejšie, rozširuje svoje odborné kompetencie a zároveň podporuje rozvoj komunikačnej kompetencie u žiakov. Vyučovací proces sa stáva pre žiakov prístupnejší, lebo sa tu deje to, čo žiaci radi robia – debatujú a diskutujú. V tomto je opodstatnenosť navrhovaného vzdelávacieho programu pre pedagogických zamestnancov bez ohľadu na predmet a odbor.

Druh kontinuálneho vzdelávania: aktualizáčn.

Forma kontinuálneho vzdelávania: kombinovaná (prezenčná a dištančná).

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Prehĺbiť a rozšíriť profesijné kompetencie pedagogického zamestnanca potrebné pre štandardný výkon pedagogickej činnosti v oblasti plánovania a realizovania vyučovacieho procesu so zameraním na rozvoj ústneho jazykového prostredníctvom skupinových foriem vyučovania – debaty a diskusie.

Špecifické ciele:

- Rozšíriť poznatky z oblasti rôznych foriem vyučovania so zameraním na skupinové formy vyučovania – debatu a diskusiu.
- Rozvíjať zručnosť vyhľadávať debatovateľné návrhy a vytvárať konfliktné témy súvisiace s vhodným učivom v predmete.
- Rozvíjať schopnosť tvoriť a plánovať stratégie argumentačnej línie (súhlasnej i nesúhlasnej reči).
- Prehĺbiť kompetencie pri aplikovaní pravidiel debaty alebo diskusie na vybranom tematickom celku (tému).
- Rozvíjať schopnosti hodnotiť individuálne rečnícke vystúpenia žiakov.
- Rozvíjať schopnosti hodnotiť individuálne rečnícke vystúpenia po obsahovej i formálnej stránke so zameraním na využitie mimojazykových prostriedkov.

Obsah vzdelávacieho programu:

Tematický celok:	Forma	Časový rozsah
1. Debatné a diskusné formáty Debata a diskusia v školskej praxi (pedagogické dokumenty). Druhy debaty a diskusie (parlamentná debata, debatný formát Karla Poppera, panelová diskusia a iné). Štylizácia téz, definícia a definovanie problému. Cieľ prejavu.	Prezenčná Prezenčná Prezenčná	1 2 2
2. Plánovanie stratégie tvorby rečníckeho vystúpenia Členenie prejavu (štruktúra reči). Dôkazy a dokazovanie. Argument, štruktúra argumentu, druhy argumentov a argumentácia. Logické metódy a argumentácia. Pojmový aparát vybraného tematického celku. Dištančná úloha: Vytvorte súbor debatovateľných téz a k vybranej téze navrhnete vhodnú stratégiu reči s využitím rôznych druhov argumentov. Výstup z dištančnej formy: Písomný návrh rečníckeho prejavu s využitím rôznych druhov argumentov. Formát A 4, rozsah cca 2 normostrany.	Prezenčná Prezenčná (cvičenie) Prezenčná Dištančná	2 6 1 6
3. Vystupovanie a štýl v modelovej debate Spätná väzba lektora a účastníkov vzdelávania na spracované dištančné úlohy. Realizovaná debata na pripravenú tému – skupinová práca účastníkov vzdelávania. Analýza rečníckych vystúpení. Refutácia (napádanie argumentov, ich efektívne vyvracanie, identifikácia dôležitých a nezmyselných argumentov). Hodnotenie debaty. Kritériá hodnotenia debaty. Objektívne a subjektívne činitele vplyvajúce na výsledok prezentácie. Paralingvistické činitele v prezentácii, mimika, gestika, kinezika, proxemika, posturika, haptika, reč očí – ukážky individuálnych vystúpení. Mimorečové a rečové zlozvyky – rolové aktivity.	Prezenčne Prezenčne Prezenčne Prezenčne Prezenčne Prezenčne	1 2 2 1 2 2
Spolu:		24 /6

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má kompetencie v oblasti implementácie aktivizujúcich vyučovacích foriem do výchovno-vzdelávacieho procesu. Dokáže vytvoriť podmienky na realizáciu debaty alebo diskusie vo vyučovacom procese – sformulovať tému, naplánovať rečnícke stratégie a pripraviť žiakov na realizáciu individuálnych vystúpení. Je schopný objektívne posúdiť (na základe kritérií) individuálny ústny jazykový prejav žiakov, akceptujúc rôzne spôsoby učenia sa žiaka. Ovláda metodiku práce so skupinovými formami vyučovania z hľadiska rozvoja kritického myslenia a sebareflexie žiakov.

Rozsah vzdelávacieho programu:

30 hodín, z toho prezenčne 24 hodín, dištančne 6 hodín

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 10 mesiacov.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- Učiteľ.

Podkategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ jazykovej školy,
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- samostatný pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- samostatný pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -

Vyučovací predmet: - okrem učiteľov slovenského jazyka a literatúry a učiteľov vyučujúcich jazyk národnostných menšín.

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre uvedené kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov, okrem učiteľov slovenského jazyka a literatúry a učiteľov vyučujúcich jazyk národnostných menšín, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorí majú absolvovaných **aspoň šesť mesiacov** pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania na kontinuálne vzdelávanie:

Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom. Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa., posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Aktualizačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred účastníkmi vzdelávania a lektorom vzdelávania.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu:

1. Účasť najmenej 80% z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Splnenie úlohy z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia. Obsah prezentácie: Jedna didakticky spracovaná a realizovaná vyučovacia hodina, v ktorej účastník preukáže svoje kompetencie implementovať vybranú skupinovú formu vyučovania do vyučovacieho procesu a realizovať spätnú väzbu.
Formát podľa zvolenia účastníka (buď prezentácia vo formáte MS PowerPoint, alebo formáte A 4 v rozsahu cca do 10 snímok PPT alebo cca 3-4 normostrany).

Garant a personálne zabezpečenie:

Garant vzdelávacieho programu: PaedDr. Jana Tomášková, Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, detašované pracovisko regionálneho pracoviska Banská Bystrica v Žiline, Predmestská 1613, 010 01 Žilina, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou.

Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Lektori vzdelávacieho programu:

Učitelia pre kontinuálne vzdelávanie, ktorí získali svoje odborné kompetencie v spolupráci so Slovenskou debatnou asociáciou.

Externí lektori: učitelia s najmenej 6 ročnou praxou v oblasti vzdelávania, ktorí získali svoje odborné kompetencie v spolupráci so Slovenskou debatnou asociáciou a lektori Slovenskej debatnej asociácie.

Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a z finančných prostriedkov rozpočtu MPC.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

Materiálne zabezpečenie:

- prezentačné vybavenie (tabuľa, fixky, flipchartový papier a pod.),
- učebné zdroje (študijné texty, pracovné listy).

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook, dataprojektor a USB kľúč pre lektora.

Návrh počtu kreditov:

Celkom 8 kreditov.

6 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.